



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2064/2023
17.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Вуксановић, адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4451/22 од 07.02.2023. године, у седници одржаној 17.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4451/22 од 07.02.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 533/21 од 11.07.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се утврди да су ништави и да не производе правно дејство уговори о привременим и повременим пословима, ближе означеним у изреци пресуде, те да се има сматрати да су уговорне стране закључиле уговор о раду на неодређено време. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се утврди да је радни однос заснован по уговору о обављању привремених и повремених послова преображен у радни однос на неодређено време почев од 14.05.2014. године, што је тужени дужан да призна и трпи. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да је врати на рад и распореди на радно место послова ... или друго радно место које одговара њеној стручној спреми и призна јој сва права на раду и по основу рада. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 4451/22 од 07.02.2023. године одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П1 533/21 од 11.07.2022. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и утврдио да је ревизија тужиље неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је запослена код туженог од 12.05.2014. године, по основу више закључених уговора о обављању повремених и привремених послова (ближе наведених у назначеним уговорима), радећи континуирано на одређеним пословима при чему је у свим уговорима наведено да је по занимању ... техничар IV степеном стручне спреме. Иако су уговори по називу били различити, по природи обављања послова били су исти односно били су везани за

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев и закључили да институт преображаја радног односа је регулисан чланом 37. и чланом 197. Закона о раду, где су прописани услови у погледу заснивања радног односа и прерастања радног односа на неодређено време. Међутим, Закон о буџетском систему („Службени гласник РС“ број 108/13...72/19), у одредби члана 27е став 34. прописује да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених места до 31.12.2015. године, а каснијим изменама до 31.12.2020. године, па како назначене одредбе представљају *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа са одређеног на неодређено време, то произилази из одредбе члана 105. Закона о буџетском систему, који прописује да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности за овим законом, примењују се одредбе овог закона.

По оцени Врховног суда, становиште нижестепених суда је правилно.

По члану 197. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05... 75/14), послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова са незапосленим лицем, запосленим који ради непуно радно време - до пуног радног времена и корисником старосне пензије (став 1). Уговор из става 1. овог члана закључује се у писаном облику (став 2).

Одредбом члана 37. Закона о раду, прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1), послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2), ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6).

Тужени је јавно предузеће које по члану 2. став 1. тачка 5. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, број 54/09... 62/13 и 63/13 - исправка), спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њега примењују одредбе и тог закона. Законом о изменама и допунама тог Закона („Службени гласник РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Наведена одредба члана 27е став 34. Закона, новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014... 149/2020), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2016. године („Службени гласник РС“ број 103/2015), затим до 31. децембра 2017. године („Службени гласник РС“ број 99/16), до 31. децембра 2018. године („Службени гласник РС“ број 113/17), до 31. децембра 2019. године („Службени гласник РС“ број 95/18 и 31/19), односно до 31. децембра 2020. године („Службени гласник РС“ број 72/2019 и 149/2020). Чланом 105. наведеног закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Имајући у виду наведено, нижестепени судови су одлучујући о захтеву тужиље правилно применили одредбе назначеног закона. Цитиране одредбе Закона о буџетском систему којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем, ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места осим у изузетним случајевима уз сагласност надлежног органа Владе су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време (што произилази из одредбе члана 105. тог закона).

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић